

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

***Stanowisko negocjacyjne
Zarządu Województwa Opolskiego
dotyczące Kontraktu Programowego
dla Województwa Opolskiego
[perspektywa finansowa 2021-2027]***

OPOLE, LISTOPAD 2021 R.

OPRACOWANIE:

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA
DEPARTAMENT FUNDUSZY EUROPEJSKICH UMWO
REFERAT ZARZĄDZANIA I PROGRAMOWANIA

Spis treści

WPROWADZENIE.....	4
I. SYTUACJA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA TLE ŚREDNIEJ UE ORAZ KRAJU.....	6
II. ODNIESIENIE DO TREŚCI KONTRAKTU PROGRAMOWEGO DLA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	11
1. Alokacja na program regionalny <i>Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027</i>	11
2. Kierunki wsparcia i koncentracja tematyczna	12
3. Odstępstwa od linii demarkacyjnej	12
4. Zaprogramowanie środków w formule projektu hybrydowego	14
5. Wsparcie przedsięwzięć z zakresu publicznej infrastruktury badawczej	14
6. Wsparcie przedsięwzięć z zakresu e-zdrowia.....	15
7. Działania związane z rozwojem obszarów wiejskich.....	15
8. Wsparcie obszarów strategicznej interwencji (OSI) o znaczeniu krajowym i regionalnym	16
9. PRZEDSIĘWZIĘCIA PRIORYTETOWE	21
Podsumowanie.....	40

WPROWADZENIE

Zgodnie z Ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹ Kontrakt Programowy stanowi podstawę do negocjacji z Komisją Europejską programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, opracowanego przez zarząd województwa.

Przedmiotem Kontraktu jest określenie kierunków i warunków dofinansowania Programu Regionalnego pn. *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027*, w tym przedsięwzięć priorytetowych.

Źródłami finansowania Kontraktu są: środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) przeznaczone na realizację Programu Regionalnego, środki z budżetu państwa, środki z budżetu Województwa Opolskiego, środki z budżetu innych jednostek samorządu terytorialnego i inne środki publiczne oraz środki prywatne.

Kontrakt Programowy stanowi umowę zawartą pomiędzy ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego (przedstawicielem strony rządowej) a Zarządem Województwa Opolskiego (strona samorządowa), będącym Instytucją Zarządzającą Programem Regionalnym.

Stanowisko negocjacyjne Zarządu Województwa Opolskiego dotyczące Kontraktu Programowego dla Województwa Opolskiego zawiera w szczególności propozycje wykorzystania alokacji przeznaczonej na realizację Programu Regionalnego, a także odnosi się do treści Kontraktu Programowego, m.in. w zakresie wymogów koncentracji tematycznej, a także wsparcia dla Obszarów Strategicznej Interwencji o znaczeniu krajowym i regionalnym.

Dokument wskazuje również propozycje przedsięwzięć priorytetowych o szczególnym znaczeniu dla rozwoju województwa lub kraju, przeznaczenie części alokacji na wsparcie inwestycji w formule projektu hybrydowego, na działania dedykowane wsparciu projektów z zakresu ochrony zdrowia, na działania związane z rozwojem obszarów wiejskich, jak również propozycje województwa w zakresie odstępstw od zapisów linii demarkacyjnej².

Formułując *Stanowisko* Zarząd Województwa Opolskiego wziął pod uwagę najważniejsze dla regionu dokumenty strategiczne, tj. *Strategię Rozwoju Województwa Opolskiego. Opolskie 2030*³ (SRWO 2030), *Regionalną Strategię Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2027*⁴ oraz wnioski z analiz gospodarczych i społecznych.

Uwzględnione zostały także cele ogólne wynikające z krajowych dokumentów strategicznych, m.in. takich jak: *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*⁵, będąca kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej, *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony*⁶ - stanowiąca podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa oraz zapisy projektu *Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027*

¹ t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057.

² *Linia demarkacyjna. Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027*, zatwierdzona przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dnia 17 lutego 2021 r.

³ Dokument przyjęty uchwałą nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r.

⁴ Dokument przyjęty uchwałą nr 5624/2021 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r.

⁵ Przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 8 z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. poz. 260)

⁶ Przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. poz. 1060).

w Polsce⁷, która określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027.

Zarząd Województwa Opolskiego przyjął dotychczas dwa *Stanowiska negocjacyjne*:

- pierwsze *Stanowisko negocjacyjne* przyjęte uchwałą ZWO nr 4876/2021 z dnia 31 maja 2021 r.,
- drugie *Stanowisko negocjacyjne* przyjęte uchwałą ZWO nr 5376/2021 z dnia 24 sierpnia 2021 r.

Oba *Stanowiska* zostały przekazane do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR) celem negocjacji zapisów treści Kontraktu Programowego.

Dokumentami wyjściowymi do przygotowania przedmiotowych *Stanowisk* były materiały przekazane przez stronę samorządową do MFiPR na potrzeby pierwszego spotkania negocjacyjnego, które miało miejsce w dniu 18 marca 2021 r., podczas którego przyjęto, iż przyznana alokacja podstawowa dla programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* ulegnie zwiększeniu o środki z tzw. rezerwy, tj. o ok. 254 mln EUR. W związku z tym dane przedstawione w pierwszym *Stanowisku* odnosiły się do planowanej łącznej szacowanej alokacji w wysokości 1 017 mln EUR.

Ostateczna kwota alokacji dla Programu Regionalnego *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* została przedstawiona przez stronę rządową na spotkaniu Pana Waldemara Budy, Sekretarza Stanu w MFiPR z regionami w dniu 23 czerwca 2021 r. i wynosi **921 mln EUR**.

W dniu 19 listopada 2021 r. MFiPR w korespondencji elektronicznej przekazało do strony samorządowej trzeci projekt Kontraktu Programowego dla Województwa Opolskiego wraz z odniesieniem do zapisów związanych z realizacją Programu Regionalnego proponowanych w *Stanowisku* przyjętym w dniu 24 sierpnia 2021 r., jak również stanowisko strony rządowej do przedsięwzięć priorytetowych planowanych do realizacji w ramach Programu (przekazanych przez stronę samorządową w korespondencji z dnia 16 września 2021 r. (znak sprawy: DPO-I.410.12.6.2021.JS).

Proponowana treść przedmiotowego *Stanowiska* stanowi odniesienie Zarządu Województwa Opolskiego do otrzymanych w ww. korespondencji propozycji treści oraz przedsięwzięć priorytetowych planowanych do ujęcia przez stronę samorządową w Kontrakcie Programowym dla Województwa Opolskiego.

⁷ Projekt dokumentu opublikowany przez MFiPR w dnia 18 stycznia 2021 r.

I. SYTUACJA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA TLE ŚREDNIEJ UE ORAZ KRAJU

Z roku na rok widoczny jest wzrost dla województwa opolskiego wskaźnika dot. wielkości PKB na mieszkańca według parytetu siły nabywczej.

- **Wartość PKB per capita (w PPS) w województwie opolskim w 2019 r. wynosiła 57,6% średniej UE-27.** W okresie 2004-2019 dystans pomiędzy województwem opolskim, a UE mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 14,6 p.p., aczkolwiek na tle polskich regionów Opolskie powiększyło swój dystans w odniesieniu do średniej krajowej z 8,00 p.p. w roku 2004 do aż 15,4 p.p. w roku 2019 - **zarówno w roku 2004, jak też w roku 2018, opolskie wyprzedza pod tym względem tylko pięć województw Polski Wschodniej.**

Tabela 1. Wielkość PKB na mieszkańca wg parytetu siły nabywczej na tle UE=100

REGION	UE28=100 2004	UE27=100 2018	UE27=100 2019
Warszawski Stołeczny	106	156	160,4
Dolnośląski	51	78	79,9
Wielkopolski	54	76	79,2
Śląski	56	74	74,7
Pomorski	49	69	71,1
Łódzki	46	66	68,8
Małopolski	44	65	66,8
Mazowiecki Regionalny	40	60	63,1
Zachodniopomorski	45	59	60,7
Lubuski	45	58	59,3
Kujawsko-Pomorski	44	57	58,1
Opolski	43	56	57,6
Świętokrzyski	40	51	52,3
Warmińsko-Mazurski	38	49	50,0
Podlaski	37	50	52,6
Podkarpacki	36	50	51,2
Lubelski	35	48	49,9
Polska	51	71	73,0

Źródło: *Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej na podstawie:
danych tymczasowych Eurostatu dla polskich regionów:*

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tgs00006/default/table?lang=en>

danych ostatecznych Eurostatu dla Polski:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00114/default/table?lang=en>

W latach 2004-2018 w woj. opolskim obserwuje się wzrost wartości PKB i PKB per capita (w ujęciu nominalnym, w cenach bieżących):

- Pomimo obserwowanego wzrostu wartości PKB w ujęciu nominalnym (w cenach bieżących) z poziomu 21 992 mln PLN w 2004 r. do poziomu 43 353 mln PLN w 2018 r., udział województwa opolskiego w PKB Polski spadł z 2,4% w 2004 r. (14. miejsce w kraju) do 2% w 2018 r. (16. miejsce w kraju).
- Pomimo zaobserwowanego również wzrostu PKB per capita (z 20 870 PLN w 2004 r. do 43 879 PLN w 2018 r. – wzrost ten był większy w dwunastu województwach), PKB per capita w woj. opolskim w odniesieniu do średniej krajowej spadł z poziomu 85,4% w 2004 r. do poziomu 79,4% w 2018 r. (spadek o - 6,0 p.p.). Pod względem tej zmiany **opolskie zajęło 10. miejsce w kraju.**

Tabela 2. Przyrost PKB opolskiego w porównaniu z pozostałymi województwami w okresie 2004 – 2018 (w cenach bieżących), w %

WOJEWÓDZTWO	PKB 2004 -2018 r. [%]	PKB NA OSOBĘ 2004 -2018 r. [%]
POLSKA	127,4	126,0
MAZOWIECKIE	151,6	139,9
DOLNOŚLĄSKIE	145,4	144,9
MAŁOPOLSKIE	145,0	134,9
POMORSKIE	137,5	123,7
WIELKOPOLSKIE	136,8	128,0
PODKARPACKIE	123,0	119,8
ŁÓDZKIE	118,0	128,8
PODLASKIE	116,0	119,9
LUBUSKIE	111,1	109,7
LUBELSKIE	109,9	116,5
KUJAWSKO-POMORSKIE	109,7	108,4
ZACHODNIOPOMORSKIE	109,4	108,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	106,4	106,0
ŚLĄSKIE	103,1	110,6
ŚWIĘTOKRZYSKIE	98,0	105,3
OPOLSKIE	97,1	110,2

Źródło: Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej na podstawie danych GUS.

Mając na względzie cel, jakim jest **zwiększenie spójności terytorialnej regionu**, należy podkreślić jak duże jest zróżnicowanie wewnątrz województwa opolskiego, które składa się z dwóch podregionów: nyskiego i opolskiego [NUTS 3]:

- **Zarówno podregion nyski, jak i podregion opolski straciły względem średniej krajowej, zarówno w przypadku wartości PKB na mieszkańca, jak i PKB na km²** (podregion nyski - PKB na mieszkańca - odpowiednio 62,3% w roku 2004 do 60,2% w roku 2017; podregion opolski - PKB na mieszkańca - odpowiednio 99,3% w roku 2004 do 90,9% w roku 2017).
- Jednakże zauważenia wymaga, jak wskazują powyższe dane, iż na poziomie ww. podregionów występuje silne zróżnicowanie w zakresie rozwoju - podregion opolski w zakresie PKB na mieszkańca osiągnął poziom 91% średniej krajowej, a podregion nyski zaledwie 60% średniej krajowej, co daje wynik **znacznie mniejszy, niż w każdym z województw Polski Wschodniej**.

Fundusze europejskie w latach 2004-2019 oddziaływały w istotnym stopniu na wzrost gospodarczy, aktywność inwestycyjną oraz rynek pracy, jak również wywołały zauważalny wzrost zatrudnienia i spadek bezrobocia.

W zakresie rynku pracy należy wskazać, iż w roku wejścia do UE województwo opolskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 55,8% (2004 r.), natomiast w 2019 r. wynoszącym 72,5%. Blisko 14% (2,3 p.p.) odnotowanego w tym okresie wzrostu było efektem oddziaływania funduszy unijnych⁸.

Jednakże kryzys spowodowany pandemią niezwykle mocno uderzył w rynek pracy powodując odwrócenie spadkowej tendencji poziomu bezrobocia notowanej w regionie w ostatnich latach. Wskazuje na to m.in. **stopa bezrobocia**, która w województwie opolskim, począwszy od marca 2020 r., sukcesywnie rośnie i **wg stanu na grudzień 2020 r. wynosiła 6,9%** (średnia dla Polski 6,2%) podczas, gdy w analogicznym okresie 2019 roku - 5,8%. **Ponadto na Opolszczyźnie stopa bezrobocia szybciej rośnie, niż w kraju**. W grudniu 2020 roku w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego zarejestrowanych było 24 976 osób bezrobotnych. To o **628 osób więcej niż w listopadzie 2020 r.** oraz o **4 028 osób więcej niż w grudniu 2019 r.**, co oznacza 19% wzrost bezrobocia rok do roku. Co niepokojące, najwięcej bezrobotnych znajdowało się w przedziale wiekowym 25-34 lata (26,5%) oraz 35-44 lata (23,8% ogółu).

Wnioski dla województwa opolskiego

Ludność:

- Opolszczyzna jest najmniejszym regionem w kraju pod względem powierzchni oraz najmniej licznym (982,6 tys. mieszkańców wg stanu na 31 grudnia 2019 r.), wobec tego jest **regionem szczególnie podatnym na zmiany bezwzględnej liczby ludności** w wyniku ruchu naturalnego (urodzenia, zgonu) oraz wędrownego (migracje). **W latach 2008-2018 spadek liczby ludności wyniósł 8,5%** - region jest jednym z najszybciej wyludniających się obszarów w Europie⁹.
- Zakończone w 2019 roku badanie pn. *Wpływ depopulacji na perspektywy rozwojowe województwa opolskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego rekomenduje wspieranie w latach 2021-2027 inicjatyw z zakresu zapobiegania niekorzystnym trendom*

⁸ *Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski i regionów w latach 2004-2019*, Krajowe Obserwatorium Terytorialne, Warszawa 2020 r., str. 42.

⁹ Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli pn. Przeciwdziałanie depopulacji Opolszczyzny, Opole 2020 r.

demograficznym, zwłaszcza na obszarach zagrożonych depopulacją w stopniu wysokim, bądź bardzo wysokim¹⁰.

- Realizowane przez władze regionu przedsięwzięcia wynikające z przyjętej w 2014 roku *Specjalnej Strefy Demograficznej* znacznie poprawiły warunki życia na każdym jego etapie, jednak nie doprowadziły do odwrócenia negatywnych trendów demograficznych, w tym w szczególności do wzrostu poziomu dzietności, co potwierdza konieczność dalszej kontynuacji działań w tym zakresie.

Wskaźnik PKB:

- Niepokojąca jest **ostatnia pozycja regionu pod względem niskiej dynamiki przyrostu PKB** w latach 2004-2018 - pozycja najniższego regionu (poza makroregionem Polski Wschodniej) **wymaga podjęcia konsekwentnych działań w aspekcie potencjałów i barier terytorialnych.**
- Niezbędna jest więc **kontynuacja wsparcia w celu poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej i dalszego rozwoju województwa opolskiego ze środków UE, w celu osiągnięcia strategicznego wyzwania regionu, tj. dobrej jakości życia.**
- Analiza kształtowania się PKB na mieszkańca w woj. opolskim względem reszty Polski wskazuje, że jedynie miasto Opole zarówno w roku 2004, jak też w roku 2016 przekraczało średni poziom w kraju¹¹. **Jednak pozycja stolicy województwa wśród innych miast tej kategorii w Polsce jest bardzo słaba.**

B+R:

- **Województwo opolskie jest relatywnie najniższe pod względem innowacyjności i nakładów na B+R.** Plasuje się na 4. miejscu od końca wśród pozostałych regionów kraju. Wskazuje to także MFiPR w materiale dotyczącym *Podziału alokacji na programy regionalne*, opracowanym na potrzeby projektu Umowy Partnerstwa.
- Aby mogło się stać konkurencyjne i mogło dorównać w tym zakresie innym regionom, a przynajmniej widocznie zmniejszyć dystans do innych regionów, **niezbędne jest położenie dużego nacisku na ten obszar i jego znaczne wzmocnienie w perspektywie finansowej 2021-2027.**

Organizacje pozarządowe¹²:

- **Mała liczba organizacji pozarządowych działających np. w obszarze zdrowia i pomocy społecznej** (pożądanych z punktu widzenia wdrażania funduszy europejskich) – przeważają organizacje zajmujące się sportem, turystyką, rekreacją i aktywnością hobbystyczną – różnica w tym zakresie w stosunku do kraju wynosi ok 6% .
- Mały zasięg opolskich organizacji pozarządowych - trzykrotnie większy jest udział organizacji o najbardziej lokalnej skali działań – obejmującej sąsiedztwo, osiedle lub dzielnicę (w województwie opolskim jest ich 17%, w Polsce - 5%).

¹⁰ Raport *Programowanie działań zaradczych w zakresie depopulacji dla województwa opolskiego. Wnioski i rekomendacje z badania pn. Wpływ depopulacji na perspektywy rozwojowe województw: opolskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego*, Opole 2019 r., str. 5.

¹¹ Ekspertyza pn. *Produkt Krajowy Brutto w powiatach województwa opolskiego – wnioski dla polityki regionalnej województwa* (T. Brodzicki, D. Ciołek, J. Szlachta), Instytut Rozwoju, ekspertyza na zamówienie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego Departamentu Polityki Regionalnej i Przestrzennej, str.39.

¹² Wg danych za 2014 r., na podst. badania *Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015*, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa 2016 r.

- **Słaba kondycja ekonomiczna regionalnych NGOs-ów** - na Opolszczyźnie niemal co druga organizacja miała w 2014 r. roczne przychody nie większe niż 10 tys. PLN, a więc przeciętne przychody w tym regionie są ponad dwukrotnie mniejsze niż w skali kraju.
- **Słaba ekonomizacja organizacji pozarządowych** wyrażona liczbą NGOs-ów prowadzących działalność gospodarczą (w regionie funkcjonuje 11% takich organizacji w stosunku do 27% w całej Polsce).
- Niezadawalający udział NGOs-ów w konsultacjach społecznych, organizowanych przez lokalny samorząd na Opolszczyźnie – w 2014 r. w tego typu konsultacjach wzięło udział 28% organizacji (w całej Polsce 39%).
- Na słabą aktywność społeczną wyrażoną poprzez stan III sektora w regionie (2. miejsce od końca w kraju) wskazuje również MFiPR w materiale dotyczącym *Podziału alokacji na programy regionalne*, opracowanym na potrzeby projektu Umowy Partnerstwa.

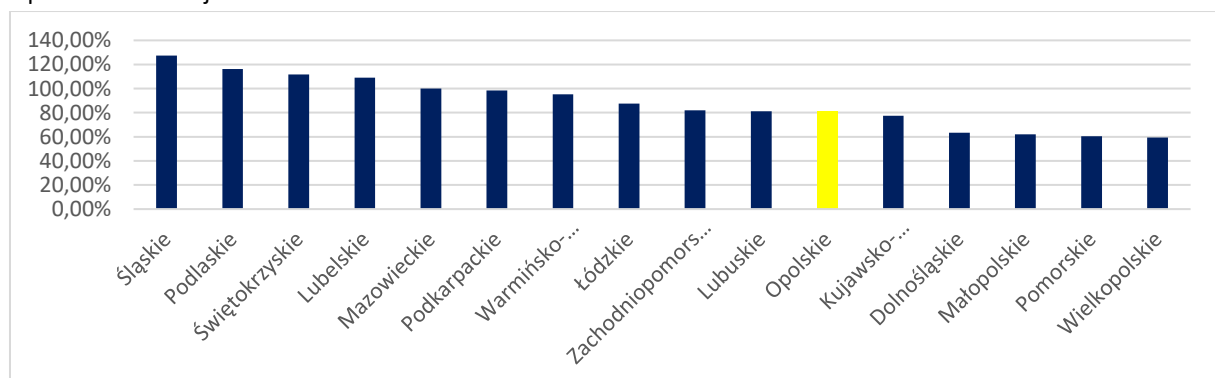
Podkreślić należy, iż województwo opolskie jest **jednym z 5 regionów**, które poza środkami, jakie ma otrzymać w ramach programu regionalnego, **nie zostało objęte żadnym dodatkowym wsparciem**, na które mogą liczyć inne regiony w postaci środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST) oraz Polski Wschodniej (PW).

Biorąc pod uwagę wskazane dodatkowe alokacje dla kilkunastu regionów ze środków FST oraz PW, województwo opolskie spada na **11. miejsce w kraju pod względem porównania alokacji obu perspektyw**, co stawia nasz region tylko przed województwami z dużo szybszym tempem rozwoju (Wykres 1).

Ponadto, w przypadku województwa opolskiego wartość środków UE z RPO w przeliczeniu na mieszkańca wynosi 776,49 PLN, podczas gdy uwzględniając środki FST oraz PW dla porównywalnego pod względem liczby ludności Świętokrzyskiego wartość ta wynosi aż 1 235,05 PLN na jednego mieszkańca, tzn. o ok. 60 % więcej niż Opolskie.

Z powyższych wniosków wynika, że woj. opolskie powinno w perspektywie 2021-2027 znaleźć się w grupie regionów UE o najwyższej alokacji środków z polityki spójności, tym samym otrzymać środki w pełnej wnioskowanej alokacji.

Wykres 1. Alokacja programów regionalnych + FST + PW 2021-2027 w stosunku do RPO 2014-2020 – Opolskie - 11. miejsce w Polsce

Źródło: Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej na podstawie projektu Umowy Partnerstwa z dnia 18 stycznia 2021 r.

II. ODNIESIENIE DO TREŚCI KONTRAKTU PROGRAMOWEGO DLA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

1. Alokacja na program regionalny *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* [art. 5 ust 1, 2 i 3]

Zgodnie z zapisami projektu Kontraktu Programowego na realizację Programu Regionalnego przeznaczona jest alokacja w wysokości **920 999 577 EUR**, w tym:

- 690 114 270 EUR - EFRR, w tym 27 641 146 EUR pomoc techniczna
- 230 885 307 EUR - EFS+, w tym 9 312 382 EUR pomoc techniczna

Zgodnie z pierwotną treścią projektu Kontraktu Programowego dokument nie wskazywał wysokości dodatkowej alokacji, którą Minister miał przeznaczyć docelowo na realizację Programu Regionalnego pn. *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027*.

Zgodnie z zapisami projektu Umowy Partnerstwa z 18 stycznia 2021 r. 25%, tj. 7,1 mld EUR środków zostało wskazane jako środki do rozdysponowania między regiony w ramach negocjacji Kontraktu Programowego. Udział % dla województwa opolskiego w podziale podstawowej alokacji wskazany został na poziomie 3,6%.

Biorąc pod uwagę powyższe, szacunkowa wartość dodatkowej alokacji, o jaką mogła zostać zwiększona przyznana wcześniej alokacja podstawowa dla województwa opolskiego wynosiła **254 mln EUR**. Podejście powyższe było zgodne z metodologią MFiPR przedstawioną w materiale pn. *Podział alokacji na programy regionalne* (algorytm podziału środków na potrzeby projektu Umowy Partnerstwa) i wyliczone w oparciu o wskaźniki tam zaprezentowane.

Z powyższego wynikało, iż łączna wysokość alokacji, jaką powinno otrzymać województwo opolskie, aby zrealizować zawarte w Programie Regionalnym założenia, mogłaby stanowić **1 017 mln EUR**.

Ostateczny podział alokacji na programy regionalne na lata 2021-2027 został przedstawiony przez stronę rządową na spotkaniu z regionami w dniu 23 czerwca 2021 r.

Łączna alokacja dla województwa opolskiego została wskazana na poziomie 920 999 577 EUR, co stanowi 3,24% środków na Programy Regionalne 2021-2027, w tym:

- 763 473 952 EUR - stanowi alokacja podstawowa
- 157 525 625 EUR - stanowi rezerwa.

2. Kierunki wsparcia i koncentracja tematyczna

[art. 7 ust. 2]

Strona samorządowa zobowiązuje się do osiągnięcia przedstawionych poniżej poziomów koncentracji tematycznej:

- CP1 – nie mniej niż **102 409 690 EUR** (tj. ok. **14,84%** środków EFRR)
- CP2 – nie mniej niż **229 357 049 EUR** (tj. ok. **33,23%** środków EFRR (z niskoemisyjnej mobilności miejskiej wlicza się jedynie 50% alokacji)
- na **wydatki/cele klimatyczne** – nie mniej niż **238 163 679 EUR** (tj. ok. **34,51%** środków EFRR)
- na działania z zakresu **włączenia społecznego** – nie mniej niż **64 355 659 EUR** (tj. ok. **27,87%** środków EFS+)
- na **zrównoważony rozwój obszarów miejskich**, wdrażany w szczególności z wykorzystaniem ZIT oraz IIT – nie mniej niż **111 421 161 EUR** (tj. ok. **16,15%** środków EFRR).

3. Odstępstwa od linii demarkacyjnej

[art. 7, ust. 3 i 4, Załącznik nr 3]

Indywidualne odstępstwa od generalnych zasad demarkacji na etapie programowania możliwe są jedynie w wyjątkowych sytuacjach, gdy taka potrzeba wynika ze specyfiki, bądź celów danego programu regionalnego.

W ramach Programu Regionalnego planuje się dofinansowanie inwestycji dotyczącej termicznego przetwarzania odpadów medycznych. Kwestia utylizacji odpadów medycznych urosła do rangi problemu nie tylko z uwagi na znaczne zwiększenie ilości tych odpadów przez pandemię Covid-19. Na terenie województwa opolskiego jedyna firma, która zajmuje się utylizacją odpadów medycznych, tj. Remondis, w ostatnim czasie podniosła stawkę z 3,00 do 7,00 PLN netto za kilogram odpadów, co generuje znaczne koszty dla placówek medycznych w województwie. Brak w województwie spalarni odpadów medycznych powoduje ich transport do woj. lubuskiego lub podkarpackiego. Utworzenie spalarni odpadów medycznych w województwie opolskim z pewnością obniżyłoby i tak wysokie koszty dla szpitali i innych placówek ochrony zdrowia.

MFiPR wyraziło zgodę na odstępstwo w zakresie wsparcia ww. inwestycji dotyczącej termicznego przetwarzania odpadów niebezpiecznych, w tym medycznych i weterynaryjnych w kwocie 1,5 mln EUR.

Wobec powyższego, w Tabeli 3 przedstawiono propozycję odstępstwa województwa opolskiego od zapisów linii demarkacyjnej.

Tabela 3. Rodzaje projektów, dla których proponuje się odstępstwa dla województwa opolskiego w ramach Programu Regionalnego dla województwa opolskiego

Cel polityki	Cel szczegółowy	Treść linii demarkacyjnej	Zakres odstępstwa RPO od linii demarkacyjnej
CP 2 Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	(vi) Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym	brak	Wsparcie inwestycji dot. termicznego przetwarzania odpadów medycznych

Źródło: Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej.

4. Zaprogramowanie środków w formule projektu hybrydowego

[art. 8, ust. 1]

W ramach Programu Regionalnego planuje się przeznaczenie alokacji w wysokości maksymalnej 6 mln EUR na wsparcie inwestycji w formule projektów hybrydowych w ramach następujących obszarów:

- a) poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej,
- b) poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkaniowych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej,
- c) modernizacji oświetlenia ulicznego na energooszczędne.

Zapisy art. 8 ust. 1 zostały uzgodnione indywidualnie z Departamentem Partnerstwa Publiczno-Prywatnego MFIPR podczas spotkań roboczych z Instytucją Zarządzającą.

5. Wsparcie przedsięwzięć z zakresu publicznej infrastruktury badawczej

[art. 8 ust. 2, Załącznik nr 4-6]

Projekty z zakresu publicznej infrastruktury badawczej realizowane będą w Celu Polityki 1 w ramach celu szczegółowego 1 *Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystania zaawansowanych technologii*, zgodnie z którym realizowane będą jedynie projekty umożliwiające rozwój branż zidentyfikowanych w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2027*.

Zarząd Województwa Opolskiego w dniu 8 marca 2021 r. zorganizował spotkanie z jednostkami naukowymi oraz organizacjami badawczymi z terenu województwa opolskiego, na którym przedstawiciele ww. organizacji przedstawili propozycje planowanych do realizacji przedsięwzięć z zakresu publicznej infrastruktury badawczej. Zgodnie z ustaleniami wynikającymi z przedmiotowego spotkania propozycje projektów w postaci wypełnionych fiszek zostały przekazane do Instytucji Zarządzającej w celu ich wstępnej weryfikacji. Planuje się również przeprowadzenie spotkań/konsultacji z partnerami środowiska biznesowego, do których będzie skierowana propozycja świadczenia usług komercyjnych w zakresie przedmiotowych przedsięwzięć.

Procedura uzgodnienia przedmiotowych przedsięwzięć z MFIPR została odpowiednio opisana w Załączniku nr 4 do Kontraktu Programowego i na jej podstawie będą opiniowane projekty z zakresu publicznej infrastruktury badawczej.

W stosunku do poprzednich wersji *Stanowisk* planowane kwoty dofinansowania przedsięwzięć uległy zwiększeniu, w związku ze zwiększeniem koncentracji tematycznej w CP 1.

Aktualne propozycje przedsięwzięć z zakresu publicznej infrastruktury badawczej przedstawione zostały w Tabeli 4.

Tabela 4. Propozycja przedsięwzięć z zakresu publicznej infrastruktury badawczej

TYPY PRZEDSIĘWZIĘĆ	BENEFICJENT	ALOKACJA [EUR]
Centrum Metrologii Przemysłowej – etap II	Politechnika Opolska	10 500 000
Rozbudowa Centrum Badań i Innowacji w Chorobach Cywilizacyjnych – Chorobach Sercowo-Naczyniowych i Chorobach Kręgosłupa – etap II	Uniwersytecki Szpital Kliniczny	6 500 000
Utworzenie Opolskiego Laboratorium Badań Strukturalnych i Materiałowych	Uniwersytet Opolski	4 500 000
RAZEM		21 500 000

Źródło: Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej.

6. Wsparcie przedsięwzięć z zakresu e-zdrowia

[art. 8, ust. 4]

W ramach Programu Regionalnego dla województwa opolskiego obecnie nie planuje się realizacji projektów z zakresu e-zdrowia możliwych do realizacji w Celu Polityki 1 w ramach celu szczegółowego 2 *Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządu.*

7. Działania związane z rozwojem obszarów wiejskich

[art. 8, ust. 6]

W ramach Programu Regionalnego dla województwa opolskiego bezpośrednio ukierunkowane na rozwój obszarów wiejskich w Celu Polityki 5 w ramach celu szczegółowego 2 *Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, naturalnego dziedzictwa kulturowego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż obszary miejskie* planuje się przeznaczyć środki w wysokości min. 31,9 mln EUR.

W ramach przedmiotowego celu planuje się działania w zakresie m.in. zachowania i modernizacji obiektów dziedzictwa kulturowego, rozwoju infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej, konserwacji zabytków ruchomych, inwestycji w turystyczne szlaki tematyczne i produkty turystyczne, jak również rewitalizacji obszarów wiejskich.

Administracyjnie województwo opolskie dzieli się na 12 powiatów, w tym 1 powiat grodzki (Opole) oraz 71 gmin (w tym 3 miejskie, 33 miejsko-wiejskie i 35 wiejskich). Sieć osadniczą województwa opolskiego wyróżnia dominacja miast małych, poniżej 10 tys. mieszkańców, jak również zwarty charakter osadnictwa wiejskiego i najwyższy w kraju stopień urbanizacji wsi. Pod

względem funkcjonalnym zaznacza się koncentracja obszarów zurbanizowanych uprzemysłowionych w częściach centralnej i wschodniej, przy dominacji funkcji rolniczych na pozostałym obszarze województwa.

W związku z powyższym, planowane wsparcie w ramach pozostałych obszarów Programu Regionalnego będzie skierowane w dużej skali do obszarów wiejskich.

Powyższe pozwoli na przeznaczenie w ramach Programu Regionalnego na działania związane z rozwojem obszarów wiejskich oraz powiązaniemi miasto-wieś określonej w Kontrakcie Programowym limitu nie mniejszego, niż 19,7% alokacji Programu Regionalnego.

8. Wsparcie obszarów strategicznej interwencji (OSI) o znaczeniu krajowym i regionalnym

[art. 7 i 9]

W perspektywie finansowej 2021-2027 w województwie opolskim zastosowanie będą miały następujące **instrumenty terytorialne**:

- **OSI regionalne** – 5 Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) obejmujących:
 - Subregion Aglomeracja Opolska z ośrodkiem wojewódzkim – miastem Opole,
 - Subregion Brzeski,
 - Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki,
 - Subregion Południowy,
 - Subregion Północny,
- **OSI krajowe**: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją – w województwie opolskim jest to 8 ww. miast średnich i 15 ww. obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją,
- **Gminne Programy Rewitalizacji** – 36 miast (i ich obszary wiejskie) oraz 35 gmin wiejskich – wdrażane w formule Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT)

OSI O ZNACZENIU REGIONALNYM

Propozycja województwa opolskiego dotycząca rozdysponowania podstawowej alokacji opiera się w głównej mierze na sprawdzonym już w perspektywie 2014-2020 **podejściu terytorialnym**, polegającym na wspieraniu **pięciu subregionów województwa**, które w perspektywie 2021-2027 będą ZIT-ami, stanowiąc jednocześnie OSI regionalne, i pokrywając obszar całego województwa opolskiego, tj.:

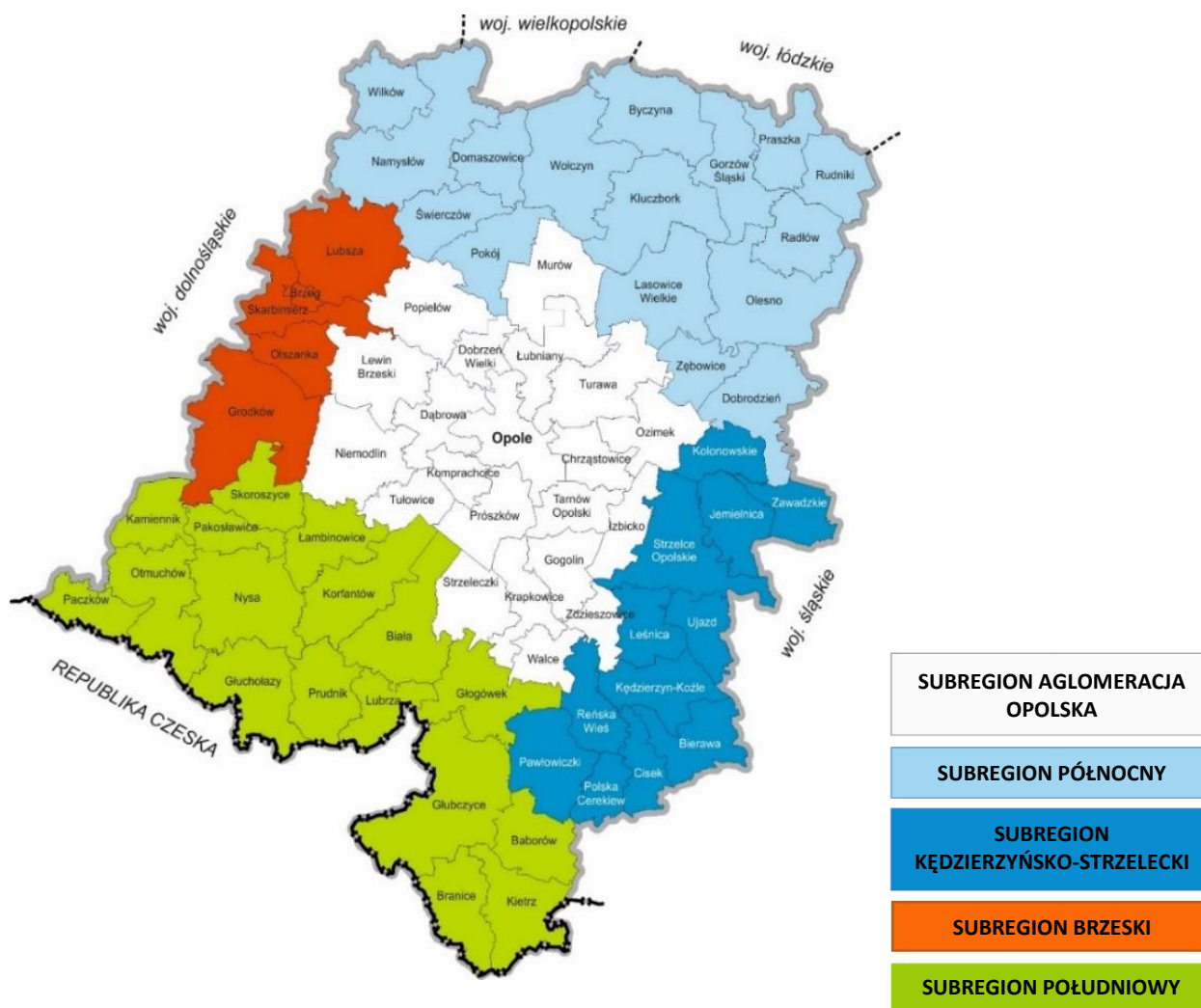
- Subregion Aglomeracja Opolska, z ośrodkiem wojewódzkim - miastem Opole,
- Subregion Brzeski,
- Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki,
- Subregion Południowy,
- Subregion Północny.

W ww. subregionach, zarówno w obszarach wsparcia EFRR jak i EFS+ realizowane będą projekty partnerskie, których celem będzie kompleksowe rozwiązywanie problemów społeczno-gospodarczych, poprzez dotacyjne formy wsparcia. Ponadto w ramach EFS+ planowane są projekty rozliczane ryczałtowo, tj. do 400 tys. PLN.

Uwzględnienie w programie ww. podejścia terytorialnego w postaci OSI – 5 Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, jako 5 Subregionów prowadzi także do osiągnięcia jednego z najważniejszych celów *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*, a mianowicie **zwiększenia spójności terytorialnej kraju, jak również regionów**, w tym województwa opolskiego, poprzez niwelowanie różnic w poziomie rozwoju wewnątrz województwa, zapobiegając też zjawisku peryferyjności i procesowi marginalizacji obszarów najbardziej oddalonych od centrum regionu. Podejście to sprzyja także podniesieniu konkurencyjności województwa opolskiego.

Zaznaczenia wymaga fakt, że **wszystkie jednostki samorządu, które zostały zidentyfikowane jako OSI krajowe, są także częściami ww. subregionów** i będą uczestniczyć w podziale alokacji dedykowanej dla danego subregionu. Podział województwa na subregiony przedstawia Mapa 1.

Mapa 1. Subregiony w województwie opolskim

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2014-2020.

W wyniku przeprowadzenia wstępnej analizy potrzeb subregionów zidentyfikowanych zostało 79 projektów na wartość ok. 6,8 mld PLN – szczegółowy wykaz przedstawiono w Tabeli 5.

Tabela 5. Propozycje projektów pozakonkursowych zgłoszonych przez subregiony województwa opolskiego – informacje ogólne

[PLN]

SUBREGION	LICZBA PROJEKTÓW	WARTOŚĆ
AGLOMERACJA OPOLSKA	20	2 653 874 168
SUBREGION BRZESKI	12	273 390 000
SUBREGION KĘDZIERZYŃSKO-STRZELECKI	22	1 272 124 162
SUBREGION POŁUDNIOWY	17	2 000 270 312
SUBREGION PÓŁNOCNY	8	575 003 383
RAZEM	79	6 774 662 025

Źródło: Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej na podstawie fiszek zgłoszonych przez subregiony województwa opolskiego (grudzień 2020/styczeń 2021).

Na podstawie zgłoszonego zapotrzebowania Zarząd Województwa Opolskiego podjął decyzję, iż każdemu subregionowi zostanie przyporządkowana w określonej części podstawowa alokacja w obszarach, które prezentuje Tabela 6.

Tabela 6. Obszary wsparcia Subregionów w województwie opolskim w wieloletniej perspektywie finansowej 2021-2027

EFRR	EFS+
efektywność energetyczna	kształcenie ogólne
zapobieganie zagrożeniom	edukacja przedszkolna
gospodarka wodno-ściekowa	usługi zdrowotne i społeczne
gospodarka odpadami	wsparcie rodziny i pieczy zastępczej
ochrona różnorodności biologicznej	
strategie niskoemisyjne	
dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki	

Źródło: Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej.

OSI O ZNACZENIU KRAJOWYM

Zgodnie z zapisami KSRR 2030 w regionalnych programach na lata 2021-2027 wsparcie obligatoryjnie otrzymają znajdujące się na terytorium danego województwa Obszary Strategicznej Interwencji [OSI krajowe], tj. miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. W województwie opolskim wskazano następujące OSI krajowe:

- *Miasta średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze - 8 miast:* Brzeg, Kędzierzyn-Koźle, Kluczbork, Krapkowice, Namysłów, Nysa, Prudnik, Strzelce Opolskie.

Zgodnie z założeniami, wybór miast średnich do kompleksowego wsparcia polityką rozwoju wiązał się z faktem, że pełnią one szczególnie ważną **rolę stabilizującą w policentrycznym systemie osadniczym**. Wskazane na poziomie krajowym 8 miast to stolice powiatów woj. opolskiego (łącznie w województwie jest 11 powiatów).

Tabela 7. Lista miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze - województwo opolskie wg typologii

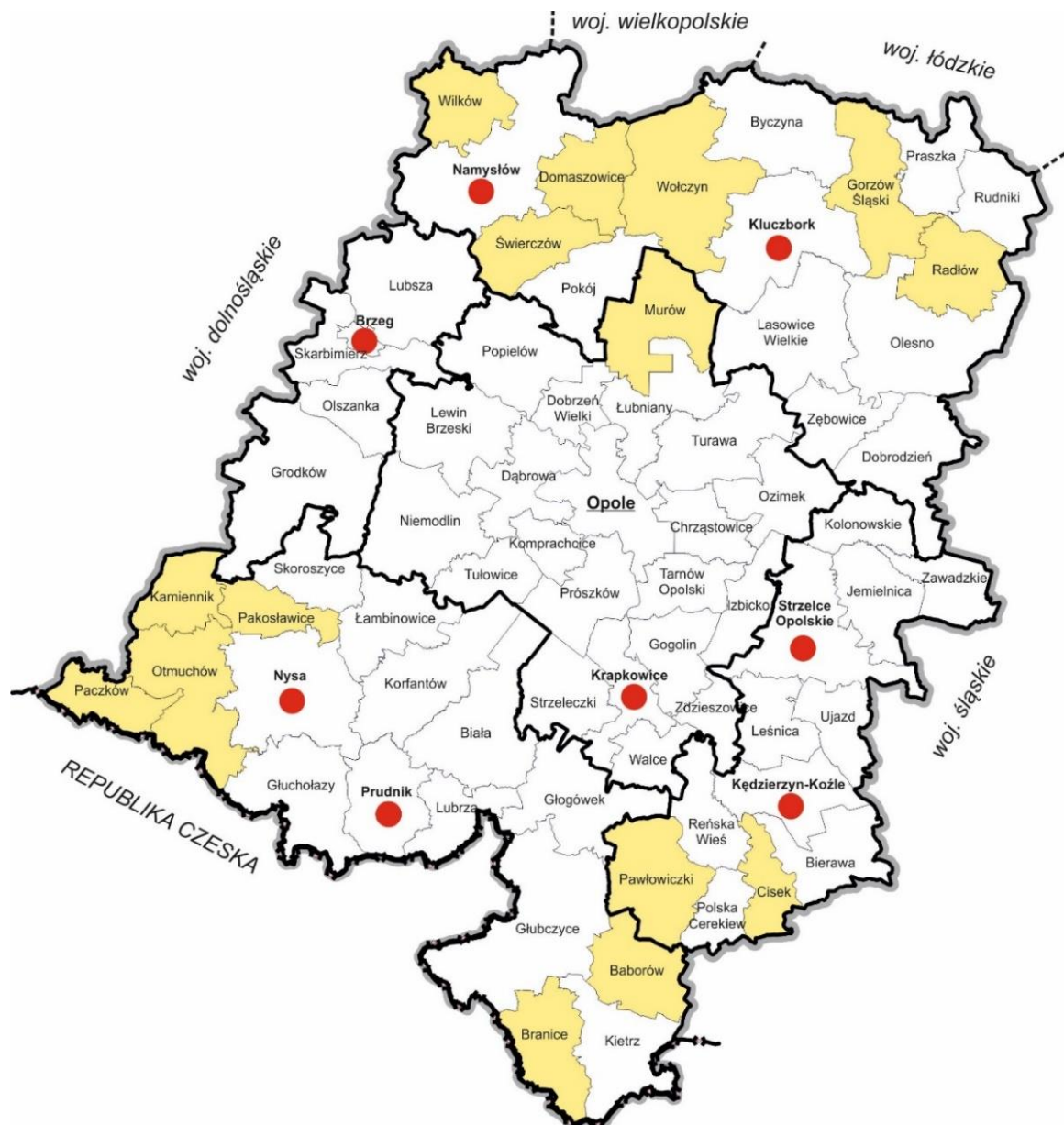
Lp.	Miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	Typologia
1.	Kędzierzyn-Koźle	Miasta obniżającego się potencjału (silne powiększanie niekorzystnego dystansu, umiarkowanie zła sytuacja społeczno-gospodarcza)
2.	Kluczbork	
3.	Prudnik	Miasta stagnujące (umiarkowane powiększanie niekorzystnego dystansu, zła sytuacja społeczno-gospodarcza)
4.	Krapkowice	Miasta zagrożone marginalizacją (umiarkowane powiększanie niekorzystnego dystansu, umiarkowanie zła sytuacja społeczno-gospodarcza)
5.	Nysa	
6.	Brzeg	
7.	Strzelce Opolskie	
8.	Namysłów	

Źródło: Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej na podstawie Aktualizacji delimitacji miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (powiększających dystans rozwojowy), Instytut Geografii i Zagospodarowania Przestrzennego PAN, Warszawa 2019 r.

- *Obszary zagrożone trwałą marginalizacją - 15 gmin:* Baborów, Branice, Cisek, Domaszowice, Gorzów Śląski, Kamiennik, Murów, Otmuchów, Paczków, Pakosławice, Pawłowiczki, Radłów, Świerczów, Wilków, Wołczyn.

OSI krajowe w województwie opolskim przedstawia Mapa 2.

Mapa 2. OSI krajowe w województwie opolskim

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2014-2020 na podstawie KSRR 2030 oraz Aktualizacji delimitacji miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (powiększających dystans rozwojowy), Instytut Geografii i Zagospodarowania Przestrzennego PAN, Warszawa 2019 r.

Zarząd Województwa Opolskiego dostrzegając cele określone w SOR oraz KSRR 2030 widzi potrzebę przeznaczenia dodatkowej alokacji na OSI krajowe wskazane na terenie województwa opolskiego, która pozytywnie wpłynie na realizację tych celów i wzmocni wewnętrzną spójność regionu.

Dodatkowe środki są potrzebne w celu kontynuacji dotychczasowego wsparcia podnoszącego jakość życia mieszkańców tych obszarów, którzy **stanowią aż 35% ogółu mieszkańców regionu opolskiego**. W odniesieniu do całkowitej powierzchni województwa OSI krajowe wyznaczone dla opolskiego **zajmują 1/4 powierzchni regionu**.

Dla OSI krajowych planuje się zarówno dedykowane wsparcie w wyznaczonych obszarach, jak również uwzględnienie w kryteriach wyboru projektów preferencji punktowej.

Dodatkowo w obszarach, które z założenia będą finansowane w formie wsparcia zwrotnego OSI krajowe oraz Subregion Południowy będą miały preferencje poprzez dotacyjne, tj. bezzwrotne formy wsparcia.

9. PRZEDSIĘWZIĘCIA PRIORYTETOWE

[art. 10]

Ostateczna propozycja przedsięwzięć priorytetowych planowanych do realizacji w ramach Programu Regionalnego *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* została przekazana do MFiPR korespondencją z dnia 16 września 2021 r. (znak sprawy: DPO-I.410.12.6.2021.JS).

W odpowiedzi MFiPR przekazało swoje stanowisko do każdego ze zgłoszonych przedsięwzięć.

Propozycje przedsięwzięć priorytetowych województwa opolskiego wraz z odniesieniem Zarządu Województwa Opolskiego do stanowiska MFiPR, których realizację zaplanowano w ramach Programu Regionalnego *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* przedstawiono w Tabeli 8.

Propozycje przedsięwzięć priorytetowych województwa opolskiego, możliwych do realizacji w ramach programu krajowego *Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027* przedstawiono w Tabeli 9.

Tabela 8. Lista przedsięwzięć priorytetowych finansowanych w ramach Programu Regionalnego

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
1.	Opolskie innowacyjne	EFRR	7 500 000	8 800 000	Samorząd Województwa Opolskiego – Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki	Realizowane będą jedynie projekty umożliwiające rozwój branż zidentyfikowanych jako inteligentne specjalizacje regionalne w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do 2030 r. <i>Stanowisko MFiPR:</i> WARUNKI MFiPR SPEŁNIONE	CP1 / (i)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.
2.	PNT eXperience – rozbudowa Parku Naukowo-Technologicznego w Opolu w zakresie przestrzeni centrum przetwarzania danych oraz utworzenia platformy chmurowej eXperience dla MŚP branży wysokich technologii	EFRR	7 000 000	8 200 000	Park Naukowo-Technologiczny	Budowa potencjału IOB, w tym ośrodków innowacji poprzez inwestycje w infrastrukturę, zasoby oraz kompetencje <i>Stanowisko MFiPR:</i> Wsparcie występuje jako element projektu z zakresu wzmocnienia potencjału regionu w zakresie B+R, w tym budowania ekosystemu innowacji (beneficjent: samorząd woj.). Projekt wstępnie możliwy do realizacji z zastrzeżeniem, że beneficjentem będzie samorząd oraz nie będą wspierany DIHy. Należy zwrócić uwagę, aby wsparcie uzasadnić przez pryzmat potrzeb przedsiębiorców, i aby oferowane wsparcie układało się w pewną całość (logikę możliwą do uzasadnienia); Co do akredytacji: akredytacja na poziomie	CP1 / (iv)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia. IZ odniosła się do stanowiska MFiPR na na spotkaniu roboczym w dniu 26.11.2021 r., które zostały wstępnie przez MFiPR przyjęte.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
						<p>krajowym w kontekście obecnych ustaleń z MRiT powinna być rozumiana jako akredytacja krajowa lub regionalna przygotowywana w uzgodnieniu z MRiT; ważne żeby region ze swojego poziomu nie wspierał tych IOB, które będą akredytowane na poziomie krajowym, bo je ma robić FENG</p> <p>Ponadto, należy przesądzić kwestię pomocy publicznej oraz wyjaśnić kwestię wskaźników: wskaźnik (wsparcie 50 mśp) wskazuje na to, że ma to być typowa infrastruktura, a więc czy wsparcie dla mśp będzie pochodziło ze środków na ten projekt, czy będzie to osobny projekt? Bo jeśli będzie to osobny projekt (tak wynika z opisu) to nie jest to projekt kwalifikowany pod żadnym cs w CP1</p>		
3.	Europejska Inicjatywa Sołecka dla klimatu / Europejska Inicjatywa Miejska dla klimatu	EFRR	10 000 000	11 700 000	Samorząd Województwa Opolskiego	<p>1. Wsparcie realizowane w formule grantów w oparciu o art. 40 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2021-2027 (projekt ustawy).</p> <p>2. Wsparcie realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami sołeckimi/radami dzielnic) lub przez organizacje pozarządowe, na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę potrzeb</p>	CP2 / (i)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
						danej społeczności. Stanowisko MFiPR: WARUNKI MFiPR SPEŁNIONE		
4.	Zielono Nam - Opolskie Przeciwdziała Zmianom Klimatu	EFRR	11 000 000	13 000 000	Samorząd Województwa Opolskiego / Partnerzy: Lokalne Grupy Działania	Stanowisko MFiPR: WARUNKI MFiPR SPEŁNIONE	CP2 / (iv)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.
5.	Wsparcie inwestycji dotyczących termicznego przetwarzania odpadów niebezpiecznych, w tym medycznych i weterynaryjnych	EFRR				W przypadku uzgodnienia w załączniku nr 3 do Kontraktu odstąpienia Programu Regionalnego od linii demarkacyjnej.	CP2 / (vi)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.
6.	Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy	EFRR	27 000 000	31 760 000	Samorząd Województwa Opolskiego - Wojewódzki Ośrodek Ruchu	1. W przypadku miasta wojewódzkiego posiadanie SUMP jest warunkiem w dostępie do środków. Dla pozostałych miast niezbędne jest wykazanie się dokumentem z zakresu planowania transportu. Funkcją takiego	CP2 / (vii)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
					Drogowego	<p>dokumentu może pełnić np. strategia ZIT.</p> <p>2. Inwestycje rowerowe realizowane w oparciu o Koncepcję rozwoju ścieżek rowerowych województwa opolskiego.</p> <p>Stanowisko MFiPR:</p> <p>WARUNKI MFiPR SPEŁNIONE</p>		
7.	Przebudowa dróg wojewódzkich, w tym obwodnic, mających na celu ułatwienie dostępu do stolicy regionu, Autostrady A4 oraz dróg ekspresowych (wiązki projektów)	EFRR	97 700 000	114 900 000	Samorząd Województwa Opolskiego - Zarząd Dróg Wojewódzkich	<p>Podstawą realizacji projektów w zakresie infrastruktury drogowej jest ich uwzględnienie w Planie transportowym województwa opolskiego 2030.</p> <p>Realizowane inwestycje drogowe mają umożliwić ruch pojazdów o dopuszczalnym nacisku osi napędowej do 11,5 tony.</p> <p>Stanowisko MFiPR:</p> <p>WARUNKI MFiPR SPEŁNIONE</p>	CP3 / (ii)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.
8.	Przebudowa układu komunikacyjnego dla poprawy dostępności mieszkańców całego	EFRR	10 000 000	11 800 000	Miasto Opole	<p>Podstawą realizacji projektów w zakresie infrastruktury drogowej jest ich uwzględnienie w Planie transportowym województwa opolskiego 2030.</p> <p>Realizowane inwestycje drogowe mają umożliwić ruch pojazdów o dopuszczalnym</p>	CP3 / (ii)	<p>ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.</p> <p>Opole, jako stolica regionu nie ma zamkniętej obwodnicy obejmującej całe miasto. Zatem zaproponowana rozbudowa układu komunikacyjnego</p>

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
	województwa do centrów usług w Opolu					<p>nacisku osi napędowej do 11,5 tony.</p> <p>Stanowisko MFiPR: Przedsięwzięcie dotyczy rozbudowy i przebudowy dróg wewnątrzmijskich. Uzasadnieniem realizacji projektu - przedstawionym w fiszce projektu - jest ułatwienie dostępności do usług świadczonych przez instytucje publiczne takie jak: tworzone Centrum Usług Publicznych, które skupiać będzie urząd miasta (i jednostki mu podległe) oraz siedzibę opolskiego oddziału Krajowej Administracji Skarbowej, Szpital Wojewódzki, Opolskie Centrum Onkologii, a także Politechnika Opolska, Uniwersytet Opolski wraz z kampusem studenckim. Jak wskazano w fiszce, obiekty te już dziś generują istotne przepływy - z uwagi na swój ponadlokalny charakter, a także regionalną specyfikę instytucji, tworzą bardzo liczną grupę potencjalnych i realnych użytkowników, w dużej mierze zmotoryzowanych. Przedsięwzięcie to nie wpisuje się więc w zakres wsparcia wskazany w projekcie Umowy Partnerstwa. Zgodnie z zapisami projektu UP, inwestycje drogowe realizowane w CP 3 będą przyczyniać się do poprawy dostępności sieci TEN-T, przejść granicznych, miejsc inwestycyjnych, terminali intermodalnych, centrów logistycznych oraz innych gałęzi transportu. Ponadto istnieje duże</p>		<p>w projekcie jest dokładnie przemyślana strategia transportowa władz stolicy, podyktowaną siłą natężenia ruchu mającą miejsce w tej części miasta. To przez centrum Opola drogami wojewódzkimi, które obejmują ul: Niemodlińską, Bohaterów Monte Cassino i Plebiscytową, wyprowadzany jest ruch w stronę Śląska w sytuacjach kryzysowych np. kolizje, przebudowy na odcinku A4 od strony Wrocławia, w których dochodzi do częściowego ograniczenia płynności ruchu. W opinii ZWO inwestycja wpisuje się w założenia CP 3.</p> <p>Autostrada A4 znajduje się w korytarzu sieci TEN-T. W sytuacji, gdy na opolskim odcinku dochodzi do ograniczenia ruchu (np. w wyniku wypadku lub remontu), wówczas znacząca liczba pojazdów (nawet 50 tysięcy na dobę) opuszcza autostradę A4, kierując się na trasy zgodnie z wyznaczonymi drogami ewakuacyjnymi lub inne dostępne. Zobowiązanie do kontynuowania jazdy</p>

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
						prawdopodobieństwo, iż zakres dopuszczalnego wsparcia w CP 3 w obszarze inwestycji drogowych na obszarach miejskich zostanie ograniczony wyłącznie do obwodnic, na co należa Komisja Europejska. Z kolei realizacja przedmiotowego projektu w ramach CP 2 jest również niemożliwa, gdyż zgodnie z projektem UP w CP 2 wyłączone są inwestycje w przebudowę lub rozbudowę sieci drogowej wykorzystywanej dla ruchu indywidualnego samochodowego.		odbywa się po trasach niedostosowanych do tego ruchu i kierują się m.in. do Opola. Takie rozwiązanie powoduje opóźnienie w ruchu pojazdów od dwóch do ośmiu godzin, przepiętnie dróg równoległych, stąd konieczna jest poprawa przepustowości dróg wojewódzkich.
9.	Opolskie szkolnictwo zawodowe dla rynku pracy etap II	EFS+	10 000 000	11 764 705	Samorząd Województwa Opolskiego - Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji / Partnerzy: Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, Wojewódzki Urząd Pracy	<p>1. Możliwość realizacji zaprojektowanej interwencji wynika z indywidualnych potrzeb szkół lub placówek systemu oświaty.</p> <p>2. Adekwatnie do potrzeb wsparcie uwzględnić będzie zastosowanie rozwiązań i narzędzi wypracowanych na poziomie krajowym, takich jak model pn. „Przestrzeń dostępnej szkoły”.</p> <p>3. Wszyscy nauczyciele i uczniowie objęci wsparciem w zakresie nabywania kompetencji lub kwalifikacji zawodowych na zakończenie wsparcia muszą uzyskać ich potwierdzenie.</p> <p>Stanowisko MFiPR: Opinia pozytywna nt. przedstawionych skrótowych założeń projektu, z następującym zastrzeżeniem dotyczącym</p>	CP4 / (f)	<p>ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.</p> <p>Działania projektu będą zgodne z linią demarkacyjną. Rozwój doradztwa zawodowego oraz korzystanie z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) są odrębnymi przedsięwzięciami. Zgodnie z zapisami FEO 2021-2027 zaplanowano wsparcie działań skierowanych do nauczycieli oraz uczniów uwzględniających rozwój kompetencji cyfrowych, takich jak m.in.: umiejętność tworzenia,</p>

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
						<p>podnoszenia kompetencji nauczycieli. Realizacja projektów wynikających z indywidualnych potrzeb szkół lub placówek systemu oświaty na poziomie regionalnym jest co do zasady zgodna z linią demarkacyjną. W programie krajowym FERS przeprowadzona zostanie analiza danych dotyczących stanu kadr kształcenia zawodowego, a następnie przygotowywane założenia kształcenia i doskonalenia kadr kształcenia zawodowego oraz koncepcja studiów, praktyk i pozyskiwania specjalistów z rynku. Realizowane też będą studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela w kształceniu zawodowym. Działania w PR nie powinny powielać tych działań FERS, a w miarę możliwości – wykorzystywać ich efekty.</p> <p>Prosimy również o wyjaśnienie zakresu przedsięwzięcia przedstawionego w punkcie 4: rozwój doradztwa zawodowego poprzez korzystanie z TIK oraz rozwój kompetencji cyfrowych, w celu oceny, czy nie będzie się to nakładać ze wsparciem planowanym w FERS. Jakie działania są tu planowane i do kogo będą kierowane?</p>		wyszukiwania oraz selekcjonowania informacji, netykieta, świadomość zagrożeń w internecie, cyberbezpieczeństwo. Nie będą to działania powielające się ze wskazanymi w FERS, tj. szkoleniami dla nauczycieli i innych przedstawicieli kadr systemu oświaty i kadr JST w obszarach kluczowych dla systemu oświaty, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych i metodycznych nauczycieli, sztucznej inteligencji, umiejętności stosowania innowacyjnych metod kształcenia i innowacyjnych rozwiązań w organizacji pracy szkoły, cyfrowego rozwoju oświaty w JST.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
10.	Nie-Sami-Dzielni – rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne etap II	EFS+	10 000 000	11 764 705	Samorząd Województwa Opolskiego - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Partnerzy: samorządy gminne i powiatowe oraz organizacje pozarządowe	Obowiązek stosowania warunków narzuconych w Strategii Rozwoju Usług Społecznych oraz w Regionalnym Planie Rozwoju Usług Społecznych.	CP4 / (k)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.
11.	Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej etap II	EFS+	8 000 000	9 411 764	Samorząd Województwa Opolskiego - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Partnerzy: samorządy gminne i powiatowe oraz	Obowiązek stosowania warunków narzuconych w Strategii Rozwoju Usług Społecznych oraz w Regionalnym Planie Rozwoju Usług Społecznych. <i>Stanowisko MFiPR:</i> Zaplanowane wsparcie jest zgodne z linią demarkacyjną za wyjątkiem elementu dotyczącego doskonalenia zawodowego kadry pomocy i integracji społecznej, które będzie realizowane w FERS, prosimy o usuniętego tego typu działań z PR.	CP4 / (l)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia. Zgodnie z LD: Szkolenia kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej, w tym szkolenia kadr systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, <u>będą co do zasady realizowane na poziomie regionalnym</u> , na podstawie analizy potrzeb przeprowadzonej przez instytucje regionalne (jako odrębne projekty szkoleniowe lub jako

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
					organizacje pozarządowe			uzupełnienie projektów z zakresu rozwoju usług w społeczności lokalnej). Z poziomu krajowego w ramach projektów koordynacyjnych oraz projektu parasolowego z zakresu usług społecznych realizowane będzie natomiast wsparcie doradcze i szkoleniowe m.in. w zakresie budowania potencjału instytucjonalnego jednostek samorządu terytorialnego do organizacji usług. Mając na uwadze powyższe w projekcie realizowane będą szkolenia przewidziane w LD na poziomie krajowym, wyłącznie jako wsparcie uzupełniające.
12.	Europejski Budżet Obywatelski – II etap	EFS+	3 000 000	3 529 411	Samorząd Województwa Opolskiego	Projekt realizowany w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Stanowisko MFiPR: Zgoda MFiPR Jeśli projekt miałby być analogiczny do budżetów partycypacyjnych miast, to należy uwzględnić w zasadach doboru projektów linię demarkacyjną między PR a PK oraz zasady	CP4 / (f,g,h ,k,l)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia. W ramach projektu nie będą realizowane działania przewidziane w LD na poziomie krajowym, w tym zwłaszcza działania dotyczące wypracowania rozwiązań innowacyjnych. Zaproponowane wsparcie będzie realizowane przez

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
						<p>horyzontalne FE.</p> <p>Dodatkowo zwracamy uwagę, że zakres projektu EBO, przedstawiony w projekcie programu FEO 2021-2027 (możliwość realizacji w pięciu celach szczegółowych) oraz formuła realizacji (otwarty konkurs ofert) może tworzyć ryzyko powielania działań z projektami realizowanymi w FERS w obszarze innowacyjnych działań społecznych. Zgodnie z umową partnerstwa, w tym linią demarkacyjną, innowacyjne działania społeczne są możliwe do realizacji tylko z poziomu krajowego. W związku z tym, zasadne jest wprowadzenie mechanizmu zapobiegającego ryzyku powielania się projektu z działaniami w FERS, np. otwarty konkurs ofert mógłby dotyczyć zadań o charakterze wdrożeniowym, a nie koncepcyjnym, polegającym na opracowaniu i testowaniu innowacyjnego rozwiązania.</p>		<p>organizacje pozarządowe i będzie miało charakter wyłącznie wdrożeniowy.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia będą spełnione zasady horyzontalne FE. Zostanie to zapewnione dzięki kryteriom wyboru zadań, opracowanym na poziomie IZ, które w kwestiach horyzontalnych będą wzorowane na analogicznych kryteriach wyboru projektów. Kryteria wyboru zadań będą przyjmowane przez Komitet Monitorujący.</p>
13.	Wzmocnienie potencjału skonsolidowanych pocovidowych usług rehabilitacyjnych poprzez integrację i	EFRR	9 000 000	10 588 235	Samorząd Województwa Opolskiego Partner: Stobrowskie Centrum Medyczne w	1. Wsparcie dotyczące infrastruktury zdrowotnej w regionie będzie realizowane na zasadach i w zakresie zgodnym z dokumentem pn. Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 wraz z załącznikami dotyczącymi deinstytucjonalizacji opieki długoterminowej i opieki	CP4 / (v)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
	współpracę podmiotów ochrony zdrowia				Kup - Szpital w Pokoju	<p>psychiatrycznej, a także z Mapami Potrzeb oraz Planami Transformacji w obszarze zdrowia i opieki długoterminowej (przygotowywanym przez Wojewodę).</p> <p>2. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w obszarze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez KS Planem działań.</p> <p>3. Dla możliwości wspierania infrastruktury w CP 4 konieczna jest analiza potrzeb.</p> <p>Stanowisko MFiPR: Po spełnieniu warunków realizacji projektu wyszczególnionych przez IZ Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego oraz po spełnieniu poniższych warunków MFiPR, projekt może zostać dopuszczony do realizacji. 1. Możliwość, zakres i warunki realizacji uzależnione będą od wyniku negocjacji UP i Programu z Komisją Europejską.</p> <p>2. Niezbędne jest zapewnienie zgodności z warunkami określonymi przez Komitet Sterujący do spraw koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia oraz spełnienia warunków wynikających z dokumentów strategicznych w zakresie ochrony zdrowia lub deinstytucjonalizacji.</p> <p>3. Konieczne zapewnienie rozdziału interwencji</p>		

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
						<p>przewidzianej w projekcie z zakresem określonym w komponentcie D Krajowego Planu Odbudowy.</p> <p>4. W celu zapewnienia koordynacji i interoperacyjności projektów w zakresie e-zdrowia lub telemedycyny możliwość realizacji uzależniona od uzyskania pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw zdrowia zgodnie z procedurą o której mowa w art. 8 ust. 4 Kontraktu Programowego i - jeśli dotyczy odpowiednio zapewnienia zgodności z warunkami określonymi przez Komitet Sterujący do spraw koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia.</p> <p>5. Możliwość zastosowania trybu niekonkurencyjnego istnieje po spełnieniu powyższych warunków.</p>		
14.	Europejska Inicjatywa Miejska	EFRR	3 000 000	3 529 411	Samorząd Województwa Opolskiego	<p>1. Wsparcie realizowane w formule grantów w oparciu o art. 40 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2021-2027 (projekt ustawy).</p> <p>2. Projekt musi być wdrażany z wykorzystaniem instrumentów terytorialnych w ramach strategii terytorialnej.</p> <p>Stanowisko MFiPR:</p>	CP5 / (i)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
						WARUNKI MFiPR SPEŁNIONE		
15.	Europejska Inicjatywa Sołecka	EFRR	3 000 000	3 529 411	Samorząd Województwa Opolskiego	<p>1. Wsparcie realizowane w formule grantów w oparciu o art. 40 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2021-2027 (projekt ustawy).</p> <p>2. Projekt musi być wdrażany z wykorzystaniem instrumentów terytorialnych w ramach strategii terytorialnej.</p> <p>Stanowisko MFiPR: WARUNKI MFiPR SPEŁNIONE</p>	CP5 / (ii)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.
16.	Utworzenie Regionalnego Międzypokoleniowego Centrum Aktywności wraz z Centrum IT	EFRR	9 000 000	10 588 235	Miasto Opole / Uniwersytet Opolski	<p>Projekty muszą być wdrażane z wykorzystaniem instrumentów terytorialnych w ramach strategii terytorialnej lub lokalnej strategii rozwoju.</p> <p>Stanowisko MFiPR: KE w swoich komentarzach do tekstu projektu UP stoi na stanowisku, że nowe inwestycje w dziedzinie kultury mogą być realizowane tylko w wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach. Ponadto rewitalizacja proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i</p>	CP5 / (i)	<p>ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia.</p> <p>Projekt partnerski M. Opola z Uniwersytetem Opolskim znajduje się na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji wyznaczonym zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Obszary te określono na podstawie badań przeprowadzonych na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Opola z 2018 r., w których</p>

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
						<p>gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Projekt musiałby wynikać z GPR dla Opola. Wg zasad najpierw powstaje diagnoza dla danego obszaru z udziałem mieszkańców, która pozwala wyznaczyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, powstaje program, a następnie identyfikowane powinny być projekty. Tutaj zakłada się "z góry" potrzebę realizacji takiego projektu. Obecnie trwa proces opracowywania GPR dla Opola.</p>		<p>zidentyfikowano koncentrację negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W chwili obecnej M. Opole jest w trakcie procesu opracowywania GPR.</p> <p>Rewitalizacja ma charakter ciągły, a prowadzenie samego procesu opiera się na zasadzie partnerstwa i szerokiej partycypacji społecznej, która prowadzona jest nie tylko na etapie wdrażania, monitorowania, ewaluacji, ale również na etapie diagnozowania i programowania.</p> <p>W toku prowadzonych prac związanych z polityką rozwoju M. Opole wielokrotnie zgłaszało potrzebę wspierania aktywności społecznej/obywatelskiej, integracji międzypokoleniowej oraz wsparcia sektora IT. Postulaty w tym zakresie znalazły się m.in. w przyjętej Strategii Rozwoju Opola do 2030 roku oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych M. Opola na lata 2021-</p>

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
								<p>2025, które również podlegały konsultacjom. Postulat realizacji tego projektu zgłoszono również w trakcie prac związanych z przygotowaniem GPR.</p> <p>Projekt spełnia wszystkie wymogi projektu rewitalizacyjnego, tj. przyczyni się do wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego zarówno w ujęciu funkcjonalno-przestrzennym, jak i w pozostałych sferach. Podkreślenia wymaga również fakt, że planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zgodnie z ustawą o rewitalizacji są elementem GPR, tym samym powinny one być identyfikowane już na etapie poprzedzającym przygotowanie jego projektu. Zakłada się, bazując na partycypacyjnym podejściu do rewitalizacji, że projekt będzie wynikał z GPR. Projekt nie został założony „z góry”, ale wynika z realnych potrzeb i możliwości przyczynienia się do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z kryzysu. Z jednej</p>

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
								<p>strony Międzypokoleniowe Centrum Aktywności w sposób kompleksowy zapewni integrację wielopokoleniową i aktywizację środowisk senioralnych, a z drugiej Centrum IT Uniwersytetu Opolskiego w sposób kompleksowy zapewni integrację nauki i gospodarki. W zależności od potrzeb poszczególnych środowisk społecznych Centrum będzie miejscem organizacji wydarzeń kulturalnych np. teatralnych, filmowych czy muzycznych, jak również kameralnych spotkań o różnorodnej tematyce. Centrum IT w sposób kompleksowy zapewni studentom, naukowcom i przedsiębiorcom warunki do współpracy – w obiekcie powstaną przestrzenie zaprojektowane w formule otwartej i zamkniętej, przygotowane do pracy w interdyscyplinarnych zespołach rozwiązujących zagadnienia z dziedziny informatyki, dotyczące np. projektowania, produkcji oraz wdrażania systemów informatycznych</p>

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Fundusz	Szacunkowa wartość dofin.. UE (EUR)	Szacunkowa wartość całkowita (EUR)	Beneficjent / grupa beneficjentów	Warunki realizacji / Stanowisko Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR)	CP / cs	Stanowisko Zarządu Województwa Opolskiego
								na potrzeby rynku.
17.	Rewitalizacja obszarów miejskich	EFRR	27 300 000	32 117 647	Jednostki samorządu terytorialnego woj. opolskiego, jednostki organizacyjne JST, przedsiębiorstwa itp.	Projekty muszą być wdrażane z wykorzystaniem instrumentów terytorialnych w ramach strategii terytorialnej lub lokalnej strategii rozwoju. Stanowisko MFiPR: WARUNKI MFiPR SPEŁNIONE	CP5 / (i)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia. Podstawowym dokumentem umożliwiającym realizację Inwestycji w zakresie rewitalizacji będzie GPR.
18.	Rewitalizacja obszarów wiejskich (Odnowa wsi)	EFRR	18 500 000	21 764 705	Jednostki samorządu terytorialnego woj. opolskiego, jednostki organizacyjne JST, przedsiębiorstwa itp.	Projekty muszą być wdrażane z wykorzystaniem instrumentów terytorialnych w ramach strategii terytorialnej lub lokalnej strategii rozwoju. Stanowisko MFiPR: Należy rozważyć, czy ustawa o rewitalizacji stanowi dobrą podstawę do udzielania wsparcia obszarom wiejskim na ich odnowę. Województwo w maju 2021 r. posiadało 30 programów rewitalizacji, z czego 2 były to GPR.	CP5 / (ii)	ZWO podtrzymuje wolę realizacji przedsięwzięcia. Podstawowym dokumentem umożliwiającym realizację Inwestycji w zakresie rewitalizacji będzie GPR.

Źródło: Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej.

Tabela 9. Lista przedsięwzięć priorytetowych możliwych do finansowania w ramach programu krajowego *Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027*.

<i>L.p.</i>	<i>Nazwa przedsięwzięcia</i>	<i>Fundusz</i>	<i>Szacunkowa wartość dofinansowania UE (EUR)</i>	<i>Szacunkowa wartość całkowita (EUR)</i>	<i>Beneficjent / grupa beneficjentów</i>	<i>CP / cs</i>
1.	<i>Budowa mostu przez rzekę Odrę ciągu Obwodnicy Południowej Miasta Opola</i>	EFRR	93 500 000	110 000 000	Miasto Opole	CP3 / (ii)
2.	<i>Budowa Obwodnicy Piastowskiej w Opolu – od ul. Krapkowickiej do ul. Niemodlińskiej</i>	EFRR	37 400 000	44 000 000	Miasto Opole	CP3 / (ii)

Źródło: Opracowanie własne Instytucji Zarządzającej.

Podsumowanie

Biorąc pod uwagę czynniki społeczno – gospodarcze województwa opolskiego, jak również dane, przedstawione przez MFIPR w materiale dotyczącym *Podziału alokacji na programy regionalne*, opracowanym na potrzeby projektu Umowy Partnerstwa, przy podziale rezerwy utworzonej na programy regionalne dla perspektywy 2021-2027 należy zwrócić uwagę na sytuację województwa opolskiego:

- bardzo niekorzystna dla województwa opolskiego wartość wskaźnika dotyczącego poziomu zamożności, czyli PKB na mieszkańca. Województwo zajmuje w Polsce w – **11 pozycję pod kątem PKB na mieszkańca w PPS**. Jednocześnie opolskie odnotowuje **najniższą w Polsce dynamikę przyrostu PKB** w latach 2004 – 2018,
- bardzo niekorzystna wartość wskaźnika ubytku ludności w latach 2004-2018 – spadek liczby ludności wyniósł 8,5%, co powoduje, że **region jest jednym z najszybciej wyludniających się obszarów w Europie**,
- bardzo niski wskaźnik określony dla celu polityki nr 1, tj. **nakłady na B+R na mieszkańca**. Województwo opolskie pod tym względem jest na jednym z najniższych poziomów w kraju, **wg danych przytaczanych przez MFIPR jest 4. od końca**,
- bardzo niski wskaźnik określony dla celu polityki 5 - **Organizacje według głównej dziedziny działalności (rozwój lokalny)**. Słaba aktywność społeczna wyrażona poprzez **stan III sektora plasuje województwo na 2. pozycji od końca w kraju**,
- silne zróżnicowanie w zakresie rozwoju – **podregion (NUTS 3) nyski osiągnął zaledwie 60% średniej krajowej PKB na mieszkańca**, co daje wynik znacznie mniejszy, niż w każdym z województw Polski Wschodniej,
- **wyższa niż przeciętnie w kraju stopa bezrobocia** (w grudniu 2020 r. poziom bezrobocia osiągnął poziom 6,9%, podczas gdy średnio w kraju wyniósł 6,2%). Ponadto **stopa bezrobocia rośnie szybciej niż w kraju**,
- **znaczący udział OSI krajowych**, tj. miast średnich tracących funkcje społeczno – gospodarcze oraz obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją w województwie opolskim. Mieszkańcy tych obszarów **stanowią aż 35% mieszkańców województwa opolskiego**, natomiast ich powierzchnia **zajmuje aż 1/3 powierzchni regionu**.

Ponadto należy zwrócić uwagę, iż:

- województwo opolskie jest **jednym z 5 regionów**, które poza środkami, jakie ma otrzymać w ramach Programu Regionalnego, **nie zostało objęte żadnym dodatkowym wsparciem**, na które mogą liczyć inne regiony w postaci środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji oraz Polski Wschodniej,
- biorąc pod uwagę wskazane dodatkowe alokacje dla kilkunastu regionów ze środków FST oraz PW, województwo opolskie spada na **11. miejsce w kraju pod względem porównania alokacji obu perspektyw** (Wykres 1), niższe pozycje zajmują wyłącznie województwa, które osiągają znacznie wyższy, niż opolskie, poziom rozwoju mierzony PKB na mieszkańca,
- w przypadku województwa opolskiego wartość środków UE z RPO w przeliczeniu na mieszkańca wynosi 776,49 PLN, podczas gdy uwzględniając środki FST oraz PW dla porównywalnego pod względem liczby ludności Świętokrzyskiego wartość ta wynosi aż 1 235,05 PLN na jednego mieszkańca, tzn. o ok. 60 % więcej niż Opolskie.

Jednocześnie warto też nadmienić, iż **opolskie należy do województw o największym potencjale instytucjonalnym oraz sprawności i skuteczności w wydatkowaniu środków europejskich**, co potwierdzają rankingi dotyczące poziomu kontraktacji i płatności w ramach RPO, prezentowane cyklicznie przez MFiPR, a także badania jakości rządzenia na poziomie regionalnym, prowadzone na zlecenie KE przez Uniwersytet w Göteborgu, czy badanie opinii publicznej, przeprowadzone przez Instytut Badań Rynkowych i Społecznych nt. oceny władz samorządów województw z 2020 roku.